

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.	Egészévre	8 kor.
Fél évre	4	Egyes szám ára	20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyílttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Ami legsürgősebb.

Ha egy idegen valamely községbe érkezik, rendszerint a középületek iránt érdeklődik s főként ezek ragadják meg figyelmét. És minden község, ugya politikai, valamint a hitközség, főfeladatának ismeri, hogy a közcéla szentelt középület ne csak rendeltetésének, hanem az erkölcsi testület, a község méltóságának is megfeleljen.

Ami hitközségeinket illeti, így van ez Petrozsényben is. Őt felekezetnek, a viszonyokhoz mérten impozánsnak mondható-temploma tesz tanúbizonyságot a hitközségek nemes áldozatkészségéről s fenkölt gondolkodásáról és arról, hogy a hitélet kívánalmainak megfelelő középületek létesítését eminens köteleességüknek tartották. Az izraelita templom telke már meg van s előreláthatólag a közeljövőben már az ott emelendő impozáns imaházban gyülekeznek a hives Isten és a hazafiság oltára körül.

Csak a felekezetek egyetemét egybeolvasztó politikai községnek nincsen még háza, amely a kezségi község céljának volna szentelve, amely immár a tízezer lelket meghaladó s autonom szervezettel bíró morális testület méltóságának megfelelne.

Rekriminációba nem bocsátkozunk. Mert tudjuk, hogy a községi ügyek vezetésének élén álló tényezők nagy buzgósággal igyekeznek e tekintetben is az évtizedes mulasztást pótolni. S amennyiben illetékes és teljesen megbízható helyről szerzett értesülésünk szerint a községi középületek céljára kért kincstári telket a főgimnázium mellett a pénzügyminiszter már legközelebb rendel-

kezésre fogja bocsájtani; a község háza építésének legfőbb akadálya: — a megfelelő telek hiánya is — el lesz hárítva és a helyhatóság legsürgősebb feladatának fogja tekinteni a község tekintélyének, a községi közcéll érdekeinek megfelelő község ház építését.

E tekintetben megnyugvásunkhoz kétség nem fér. Ámde a legkedvezőbb esetet véve sem remélhető, hogy a község háza másfél —, vagy két év előtt rendeltetésének átadható lenne. A községi hivatalhelyiségről pedig addig is gondoskodni kell. Ott s így amint van, a községi előjáróság nem végezheti köteleességével járó hivatalos teendőit, nem tehet eleget a közszolgálat teljesítése körül reáharuló feladatnak.

Közegészségi, közbiztonsági és célszerűségi tekintetből gondoskodni kell arról, hogy addig is, míg a község háza elkészül, a községi hivatalok úgy helyeztessenek el, hogy a hivatalos teendőket lehessen végezni.

A hivatal helyiségben undorító a bűz, ha meleg van; minden oldalról süvölt a léghuzat, ha hideg van. Csoda, hogy azok, akik egész nap kénytelenek ott görnyedni az íróasztalok mellett, munkaképtelenné nem lettek.

A börtönről, rendőrök szobájáról ne is szólnunk. A legnagyobb bűnösök zárkája ahhoz képest szanatorium. Zálogkamra, tűzoltóeszközök részére szín, irattár- s más nélkülözhetlen helyiség nincsen. Ezekhez járul még, hogy mindegyik kis szobába 2—3 hivatalnok van összezsúfolva s midőn az egyik számol, fogalmaz; a másik perlekedő felekkel tárgyal, vagy midőn az egyik a házasságkötés fontos aktusát végzi, a másik a járlatok kiállításá-

végűt összegyűlt felekkel bajlódik, vagy a leg- ocsmányabb bűnügyekben hallgatja ki a terheltet.

Lehet-e ilyen helyen eredményes munkát várni? Tűrhető-e, hogy a közhivatali teendők ilyen helyiségben láttassanak el?

Nem lehet.

A községi előjáróság a hét folyamán, — előreláthatólag csütörtökön tartandó községi közgyűlésnek a halasztást nem tűrő baj szanálása iránt azon javaslatot fogja tenni, hogy a régi kaszinó helyiség átengedése kéressék fel a bányaigazgatóság, amennyiben újabb rendeltetése céljára annak igénybevétele nem égetőn sürős. — Ugyanis a bányaaltiszti olvasóköri lesz — értesülés szerint — oda áthelyezve. Mindenesetre szép cél, de nem képez olyan elodázhatlan, égető szükség- get, mint a községi hivatalhelyiség kérdésének megoldása. Ez a nagyközönség érdeke. A bánya- altiszti olvasóköri jelenlegi helyisége megfelel rendeltetésének, de a község háza szűgyene a bánya- altiszteknek is.

A bányatársulat a saját érdekében is bizonyára méltányolni fogja ezt a fontos ügyet s mint minden tekintetben, úgy ebben sem zárkozik el a közönség méltányos igényének kielégítése elől.

A község a mostani hivatalhelyiségért 1500 koronát fizet évenként. Fizesse ezt a házbért addig míg a község háza felépül a régi kaszinóért, vagy szerezzon más alkalmas helyiséget, de a mostani szűgyenletes állapotot halaszthatatlanul orvosolni kell.

Miként dönt a közgyűlés a község ház építésére nézve azt nem tudjuk, de addig is míg a község háza elkészül hivatal helyiségről okvetlenül gondoskodni kell.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGZÁJA.

El-el nézem. . . .

El-el nézem itt a zöld bokor alatt,
Kigyózza a kis patak miként szalad,
Miként viszi reménységem magával,
El-eltűnő, fehér habos sodrával.

Elnézem én, mint röpi a kis madár
Milyen vigan csicsereg, ha ágra száll.
Nyár van mostan, minden vigad csak én nem;
Bus vagyok, mert: — elfogyott a zsebpénzem.

Jó orvosság. (Humoreszk)

Ha a Páring tetején kellene is a telet eltöltenem, akkor sem tudnám megmondani, hogy mi volt a foglalkozása Czoky Elemérnek. Csak éppen annyit tudok róla, hogy nagyon is a felesége hatalma alatt állott. Szerény jövedelme volt s azt is legnagyobb részét a felesége költötte el — ruhára.

És ő mindezt a legnagyobb megadással tűrte. Ugy gondolkodott, hogyha ő a felesége ruhaszámlájának kifizetését egyszer megtagadná, ebből családi per-patvar keletkezne, melyből kifolyólag újabb kiadásai is származnának. T. i. az ilyen családi per-patvar közben a másvilágra küldött tálaknak, poharaknak stb. (melyek ilyenkor a kartács szerepét játszották) megüresedett

helyeit mind ujakkal kell betölteni, a mi csak a kiadásokat fokozná.

Az pedig csak jobb — az ő felfogása szerint is — hogyha a ruha számlákat kifizeti, minthogy amellet még tálakat, poharakat vegyen, a patikát fizesse és még bizonytalan időre bekötött fejjel az ágyat is nyomja. Azért tehát tűrt és hallgatott.

De mivel mindennek van vége, az ő béketűrésének is vége szakadt egyszer.

Ő tűrt egy darabig. De mikor felesége ismét új ruhát követelt, az ő kopott cilinderével nem is törődve, ez Czoky urat is kihozta a rendes sodrából és az új költségvetést (az új ruha árát) nem csak, hogy meg nem szavazta, de kerekén visszautasította.

Mikor a felesége látta, hogy Czoky uram keményen megmarad elhatározása mellett: eselhez folyamodott.

Ájulást szinlelt. (Már férjek hozzá vannak ehhez már szokva, de Czoky uram még csak most először tagadta meg az új ruhát).

Czoky uram ezen szokatlan fordulatra teljesen elvesztette fejét. Nem tudta mihez fogjon, hogy kedves feleségét eszméletre térítse. Végre is nem tehetett mást: orvosért küldött.

Felesége nagyon jól hallotta mindezt, de azért hallgatott. Ugy eszelte ki tervét, hogy amíg az orvos megérkezik, addig ő magához tér és némaságot szinlel.

Ugyis volt.

Czoky uram nagyon megörvendett, mikor felesége föleszmélt ájulásából, de öröme csakhamar szomorúságra

változott, mikor látta, hogy felesége egy hangot sem tud szólni.

Türelmetlenül várta az orvost.

Mikor megérkezett elébe ment s mindent elmondott neki, úgy ahogy történt.

Az orvos ki már nem volt fiatal s tapasztalt embernek látszott, figyelmesen hallgatta végig az egészet.

Végre halkán megszólalt:

— Kedves Czoky ur, gyakran fordul elő ilyen eset melyre én egy nagyon jó gyógyszert tudok, melynek hatását magam is tapasztaltam.

— Nemde, az ön felesége ismeri Müllernét?

— Oh, igen! Sőt nagyon jó viszonyban vannak egymással, — válaszolt Czoky ur.

— Annál jobb, — felelte az orvos, majd jó hangosan, hogy a másik szobába is — ahol a beteg fektült — behallatszott, s így kezdte:

— Jaj! Kedves Czoky ur, csak látta volna tegnap a szép Müllernét a színházban. Enni való volt

Az orvosság bevált, mert a következő percben már hangzott a beteg szobából:

— Milyen ruha volt rajta?

Czoky uram, mikor meghallotta a felesége hangját, módfelett megörvendett (pedig más ember, csak most kezdett volna haragudni) s mindjárt hajlandó volt az új ruha kifizetésére.

Ő maga pedig ismét vissza zökkent a régi kerék- vágásba s járt tovább is a kopott cilinderében.

P. Aloisius.

Az a tulipán.

Éppen így gondoltuk annak idején. Egy csomó frázis, egy még nagyobb csomó hírlapi cikk, aztán sok-sok szalmaláng-szerű felhevülés: és minden marad a regiben. A tulipán jegyében pártoltuk az ipart, a kereskedelmet. Ez az ipar és ez a kereskedelem magyar volt, a javából. De csak szóval. Nem is csoda. Így pártoltunk mi mindent, és mindenkit. De aztán ha tette körül a sor? Jobb ha nem beszélünk róla.

Egyébként foglalkozunk ezzel a magyar ipar és kereskedelem pártolással egy kevéske cikk keretében. És mondjuk meg, hogy minden a kereskedőktől és iparosoktól függ. Az a kereskedő, ha magyar árut tart a boltjában, a vevő magyar árut vesz. Az iparos, ha készítményt magyar anyagból csinálja, magyar árut hozhat orgalomba. Tehát azt mondhatjuk, hogy ha az iparos, a kereskedő hazafiai érzületéből kifolyólag olyan irányban működik, a melyből nemcsak magának, de a hazának is haszna lehet; szinte-szinte rá oktrojálja ezt a tisztas hazafiságot a vevő közönségre, a mely önkéntelenül olyanná válik, mint a milyennek tudatosan lennie kellene.

Meg tesszük a magyar iparos, a magyar kereskedő ez irányban a kötelességét? Más kérdés. Meg kellene tennie. Mert kitől várjuk a haza boldogítását, s ezzel kapcsolatosan az egyesek, vagy a társadalom, anyagi fejlődését, ha nem az iparostól, a kereskedőtől. Tévedés azt hinni, hogy a magyar nép kizárólag östermelő nép. A magyar ipar híres volt már régebben is. ha nem is a külföld előtt. A kereskedelem, a magyar kereskedelem pedig, hogy fejlődésre képes, hogy nagy jövő elé néz, lépten-nyomon láthatjuk.

Ha speciel a helyi, zsilvölgyi iparosok és kereskedők ez irányi mozgalmáról akarunk írni, úgy inkább a tollat le tehetjük. Mert hogy ez a tisztas testület ez ideig valamire való, tehát eredményeiben dicsérendő munkát végzett volna, senki se tudja. Pedig ezt nem lehet suba alatt végezni. Itt ki kell állni a sikra. Harcolni egy esetleg nem kedves, esetleg ellenszenyes eszme mellett. Itt valami olyan dolgot kell végre hajtani, ami a mi helyi viszonyaink között messze kiható érdekűs olyant aminek horderejét csak az tudja megérteni s méltányolni akiben jeles nemzeti érzés vagyon. Kár, hogy nem tudunk rámutatni esetekre, mikor magyar iparos, vagy magyar kereskedő, Magyarország határán, itt a zsilvölgyben fejtett ki afféle tevékenységet, ami a tulipán jegyében az ipar és kereskedelem terjesztését, fejlesztését célozta volna.

Megvagyunk győződve pedig arról, hogy intenzív lenne ez a magyar ipar és kereskedelem pártolás, csak lenne erős kezű kezdeményező, aki élére állva ennek a nemese szép misszióknak, nemcsak szóval, de tisztességes példával is buzditná a társakat.

Rá kell mutatnunk arra a testületre, mely eredményesen és a siker biztos tudatával szállhatna sikra ez irányú munka teljesítése céljából. Az ipartestületre gondolunk. E nemes testület iparosaink legjobbjait sőt az intelligenciánk nehányját is magáénak mondhatja. Mit lenne képes ez a sok, derék iparos tenni a magyar ipar és magyar termékek megteremtése és értékesítése körül. Nem kell optimistának lenünk, ha úgy látjuk, hogy sokat, mindent. Mert, ha az a sok-sok derék iparos erősen elhatározással, hazafias érzelműk melegevel egymást támogatva, egy magyar ipar megteremtésében fáradozva, egymás munkáját soha sem kicsinyelve erősen elhatározná azt, hogy egy zsilvölgyi ismert ipart magyar szellemben nemcsak teremteni, de fenntartani is akar, erősen akar: mindenkinek a támogatása már előre garantálva lenne. Ez lenne a legnemesebb feladata a járási ipartestületnek. Az összetartósság érzete megvan a tagokban, azt látuk. Látni szeretnénk egy olyan munkára való törekvést is, ami nem csupán felületességen, hamari szétfoszásban nyilatkoznék meg, de a mely alappal és szívóssággal is dicsekedhetnek.

A kereskedők? Nem mondhatjuk, hogy a mi kereskedőink nem a kor színvonalán álló jóra való emberek. De, — bocsánat — ez ideig csak a saját létfenntartásukra szorítkozott a működésük. Nem gondolkodtak arról, hogy a hazának mivel tartoznak. Dacára, hogy a tulipán ott pihen a kabátjuk legfelső gomblyukában, eredményes munkát, e jellel össze kötött magyar cikkek tartásának tisztas munkáját nem látunk tőlük. Adósak maradtak azzal, hogy a vásárló közönséget tájékoztatásuk arról, hol szerezhetik be szükségleteiket akkor, ha magyar árut kívánnak venni. Reméljük, a közel jövő más, irányt ad működésünknek. Meg kell tenniük nem

csak a nemzeti élet, a nemzeti kereskedelem felvirágoztatása érdekében, de a saját megélhetésük biztosítása céljából is.

Hogy ha már a tulipán úton-utfélen figyelmeztet arra, hogy mivel tartozunk a mi nemzeti életünknek, hogy mit kell tennünk iparunk és kereskedelmünk érdekében, az a figyelmeztetés ne legyen olyan, a mit figyelembe nem veszünk. Mi nem vagyunk barátai a hü-hónak. Sok beszéd szegénység. De a csöndes becsületes munkát nemcsak tisztelni tudjuk, hanem méltányolni is. Mennyire szeretnénk, ha iparosaink, kereskedőink azzal az igazi, egyszerű, de a magyar ember lelkéből fakadó odaadással fognának hozzá a zsilvölgy iparának, kereskedelmének, de széles körben ismert iparának s kereskedelmének megteremtéséhez, a mely már nemcsak frázisokban, de eredményekben nyilvánulna. Mi teljes odaadással, teljes lelkesedéssel vagyunk hajlandók e munkát támogatni.

Iparosok, kereskedők! Az a tulipán ne a gomblyukban diszelegjen, de a gyökerét mélyen a szívekbe bocsassa. Az a tulipán pedig teremjen magyar ipart, magyar kereskedelmet, ami a magyar iparosok és kereskedők becsületes munkáján fog felépülni. Mert ne feledjük, hogy a pártoló közönséget magunknak kell nevelnünk. Ne feledjük, hogy szorgalmas munka meg hozza a gyümölcsét előbb-utóbb, csak egy kis kitartással párosuljon az.

K.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Halalozás.** Peckol Ágoston Petrozsényi község közbecsülésben állott, általánosan szeretett és tisztelt polgára meghalt f. hó 8-án éjjel Alsó-Porumbakon Fogarasmegyében. Olaszhonból származott ide még ifjú korában s becsületes munkásságával nemcsak anyagi függetlenséget, de közbecsülést is szerzett. Legszebb férfikorában bekövetkezett halála gyászba borította a tekintélyes Peckol családot s széles körben keltett őszinte részvétet.

— **Egy kis halottat temettek** folyó hó 10-én Pujon. Sirba szállt vele a szülők reménye, öröme. Tán megirigyel az Ég a szülők boldogságát s magához felragadá az édes Pistukát, oláh-ivánfalvi Eperjesy István szolgabíró és neje, szül.: csikszentmártoni Bochkor Gabriella harmadfél éves egyetlen drága kis fiát. Érthető, hogy:

„Mit jelent a forró harmat

Gyászvirágok hamván?

A szülői könyomolt le,

Sirba vágakozván.”

Rövid lét és mégis hosszú szenvedés után az angyalok honába költözött az ártatlan lélek s kora-sirba szállt a parányi porhüvel, amely fölött a bános szülők vigasztalhatatlannal öntözik a szeretet hervatat virágait

— **Halalozás.** Groszék Margit, özv. Groszék Nándorné 17 éves leánya, viruló, legszebb korában f. hó 6-án hosszas szenvedés után elhalt Petrozsényben. A bányatársulati zenekar megható gyászindulói s széles körben nyilvánult részvét mellett a róm. kath. szertartás szerint helyezett hült porait f. hó 6-án délután a petrozsényi temetőben örök nyugalomra.

— **A petrozsényi főgimnázium államosításáról** vetünk örövendet értesülést lapunk zártakor. Jövő számunkban méltatni fogjuk a nagy fontosságú miniszteri rendelkezést.

— **A „Petrozsényi és Járasi Ipartestület“** f. hó 5-én d. u. 3 órakor tartott rendkívüli közgyűlésen 4 szavazat ellenében elhatározta, hogy a Weisz Rezső Kossuth Lajos-utcai házát megveszi. Az adásvételi ügylet lebonyolításával megbizta az ipart. előjáróságot. Ugyan ezen ülésen megállapította a testület 10 évi fennállása alkalmából az aug. 20-iki programot: 1. Reggel 9 órakor gyülekezés az ipartestület helyiségében s 2. Fél 10 órakor felvonulás a testület diszszászloja alatt s a bányatársulati zenekar kísérete mellett a róm. kath. templomban tartandó ünnepi isten-tiszteletre; 3. 11 órakor hasonlóan felvonulás a Wagner-szállodához, melynek nagytermében 4. Fél 12 órakor nyilvános diszközgyűlést tart az ipartestület. 5. Délután 1 órakor társasbéd (melyen hölgyek is részt vesznek) a Wagner-szálloda udvarán fellállított lombsátor alatt, — esetleg a nagyteremben. (Jegyek az ebédhez 3 koronáért kaphatók a Wagner-szállodában és az ipartestület irodájában, valamint a rendezőbizottsági tagoknál.) 6. 4 órakor csoportkép-felvétel. 7. 5 órakor táncmulatság a Wagner-szálloda udvarán feldisztat lombsátorban és este 8 órakor a teremben. 8. 9 órakor tüzi-játék a Wagner-szálloda udvarán. A meghívókat már szétküldte az előjáróság. A

diszközgyűlés vezetésére Andreics János kir. bányatanácsost az ipartestület diszleőkét kéri fel. Az ünnepélyre meghívja az ipartestület az I. és II. fokú ipartestületeket. Ezek a jubiláló ipartestület vendégei lesznek. Belépő-jegyek a táncmulatságra: személyi jegy 1 k. 60 fill., családijegy 3 k., kaphatók Figuli Antal könyvkereskedésében s belépéskor a pénztárnál. Aki véletlenül meghívót nem kapott s arra igényt tartanak, szíveskedjenek ezt az ipartestület irodájában bejelenteni.

— **A „Felső-Zsilvölgyi Köszémbánya-Társulat“**-nál Vulban az ág. hitv. evangélikus ifjúság f. hó 26-án a Bazilly vendéglő nagytermében táncmulatságot rendez. Belépti-jegy: Személyenként 1 kor. 20 fillér és családonként (3 személyig) 2 korona 40 fillér.

— **Meghívás.** Szívesen hívja meg az aninószai ifjúsági egyesület 1906. aug. 19.-én tartandó mulatságára azokat, a kik a törekvő egyesület iránt érdeklődnek. A cél nemes. Könyvtárt akar beszerezni az egyesület, hogy a magyar szót így is terjessze idegen-ajku tagjai között. A rendezésben a tagok legjobbjai vesznek részt. A belépő-díj pedig oly csekély (személyenként 60 fillér, családonként 1 kor. 20 fillér), hogy mindenki támogathatja törekvésében az aninószai fiatalságot. Ajánljuk figyelmébe azoknak, a kik a szépért, a jóért áldozni készek.

— **Öngyilkos pincér.** Magyar Bódog legutóbb a petrozsényi vasúti vendéglőben volt főpincér. Innen Kolozsvárra ment néhány nap előtt az istenadta és az Unió utca 6. sz. alatt lakott. Esete rövid, s miután revolverrel vegződött, mondhatjuk — csattanós is. Állás nélkül volt egy ideig. Hétfőn este kiment a szomszédos Kolozsra, a hol valami kártyázó társaságban 600 korona kauciójának rövidesen a nyakára hágott. Hazajött s miután tudta, hogy kaució hiányában alkalmazást nem kap, kedden délelőn nővérét, a kivel együtt lakott, eltávolítván, halántékra lőtte magát oly rideg bizottsággal, hogy a 7 milliméteres revolvorgoly teljesen összeroncsolta az agyát, s pár pere múlva meg is halt.

— **A vármegyei pénztárak és számvévések visszaállítása.** A megyei pénztárak állami kezelésbe vétele nem vált be. A költségvetési vitában ezt hangoztaták a szónokok pártkülömbőség nélkül. Most a kormány érvényen kívül fogja helyezni a vármegyei számvévések és pénztárak államosítását kimondó 1903. évi III. törvényeket s a vármegyei pénztárakat visszaállítja. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot az ősszel e tárgyon összehívott ankét után nyomban a képviselőház elé terjeszti a kormány és 1907. január elsején kívánja életbeléptetni. Az annak idején megtörténendő pénztári és levéltári átadás előmunkálatai dolgában Andrassy Gyula gróf. belügyminiszter már érintkezésbe is lépett Wekerle Sándor miniszterelnökkel, mint pénzügyminiszterrel. A pénzügyigazgatóságok a kormány utasítására még a jövő hónap folyamán országsszerte megkezdik az elszámolás és átadás előmunkálatait, hogy 1907 január elsején az ügykezelés minden akadály és torlódás nélkül a vármegyei hatáskörébe menjen át. Az ellenőrzést azonban ezentúl is államilag kinevezett tisztviselők fogják végezni. A reform az összes járási számvévéseket is megszünteti. A pénzügyigazgatóságok mellé osztott vármegyei számvévéseket tisztviselői ismét megyei szolgálatba kerülnek.

— **Öldöklés duhajkodásból.** Ha számtalan eset nem tenne róla elszomorító bizonyosságot, az ember el sem hihetné, hogy vannak olyan elvetemült teremtmények, akik emberi alakban alábbvalók a vérengző vadállatoknál. Mert ezek elpusztítják az élőlényeket, hogy felfalják, hogy éhségüket csilapítsák. Ennek van érthető indoka. Még arra is van némi mentség, hogy boszúból, felhevült állapotban, vagy jogtalan haszonlesésből valaki embertársára gyilkos kezét emel. Ocsmány bűn, de legalább van motívuma, ha nem is szolgál mentségül. De, hogy valaki embertársát megfoszssa az isten legbecesebb adományától: az étlettől, minden ok nélkül, csak azért, hogy öljön, ezt már igazán lehetetlen lélektanilag megmagyarázni. Pedig itt Petrozsényben, a Zsilvölgyben már számos ilyen eset fordult elő. Ilyen múlt vasárnap 28 éves fiával Bujkár Vasziéval és még másik két 30—40 éves szintén petroszi lakossal a hajnalban érkező vonattal Petrozsénybe jöttek s a magukkal hozott kapa-kaszanyeleket, villákat s gereblyéket eladva a délutáni vonattal akartak haza utazni, de a vonat az orruk előtt elindult Piski felé. Nem akarván az éjjeli vonatot bevárni, elindultak gyalog hazafelé. Utközben, Petrozsény község szélén betértek Peck Fülöp kocsmájába, hol

derenyest-részi petrozsényi parasztok mulattak, fűrészszó mellett táncoltak. Ők is leültek egy félreeső asztalhoz, hoztattak félliter pálinkát. Egy 25—26 éves petrozsényi paraszt legény idős. Bujkár Vasilie fejét megfogta és egész erővel rázta. A többi parasztok, még a nők is nevettek és biztatták a nyegle legényt. A négy petroszi ember látva, hogy a koresmában mulatóknak kötekedő-kedvük van, a pálinka árát az asztalra téve siettek ki a koresmából, de 20—30-an utánuk rohantak s a koresma ajtó előtt az uton megragadták Bujkár Vasiliet, leteperték, rajta gázoltak, kövekkel ütlegelték s a fejét késekkel szurkálták. Az erőteljes fátalemler kiszabadult közülük s futott a vas-hidon át s ott a Zsilben a fejből patagzott vért mosta és a hideg vízzel fájdalmát enyhítette. A vad csorda ugyancsak a koresma ajtó előtt az uton leteperte az öreg Bujkár Kreesunt, aki összetett kézzel könyörgött térdelve, hogy ne bántsák, ne öljk meg, hiszen nem vétett nekik, soha sem látta őket. Nem használt. Jobb szemét kövel kiütötték, ragáztak, késsel szurkálták. Végre minden erejét összeszedve felugrott, kimenekült s futott a vashidon át. Ott látta fiát, a mint a Zsil-szélén véres arcát mosta. A neki vadult csorda futott utánuk. Egy asszony kiabált, hogy meneküljenek, mert megölik őket. Az öreg Bujkár ekkor már annyira elgyengült, hogy fia vonszolta be Popa Dán esküdt közeli házához s így menekült meg. Itt azonban az öreg Bujkár összeesett és eszméletlen állapotban szállították be kocsin fiával együtt dr. Weisz József községi orvoshoz, este 8 órakor, aki sebeiket bekötözte s a községi kórházba vitette őket s konstátálta, hogy Bujkár Kreesun halálosan megsebesült, tüdeje kés-sel át van szurva. Bujkár Vasilie sérülései is életveszélyesek, de felgyógyulásához van némi remény. A másik két petroszi ember szerencsésen elmenekült. A petrozsényi esendőség nyomban megindította a nyomozást és a tettesek közül a főbűnösöket Togya György és Inyel Péter tettesek, Bujkár K. és Bujkár P. sértettek vasraverre beszállította a dévai kir. ügyészség börtönébe.

— **A magyar vasipar veszedelme.** A legutóbbi időben a magyar vaslepelnek ismét tetemes része kerül osztrák és német vállalkozók kezébe: gyors egymásutánban a Szepességben, Arad- és Bihar megyében szereztek külföldiek vasbányákat, bányatelepeket, azzal a világos célzattal, hogy vasércünket külföldre vizsiki feldolgozás végett. Ez a híradás azért rendkívül fontos, mert a magyar vasérckészletet a kimerülés, elfogyás veszedelme fenyegeti. A legújabb összeírás szerint Magyarország összes vaskészlete, mintegy 600 millió métermázsára becsülhető s miután a termelés évente 16 millió métermázsra, mintegy 38 év múlva elfogyhat egész vaskészletünk, még pedig olyképp, hogy évenhínt 7 millió métermázsra (az egész bányászatnak 43%-a) külföldre vándorol. A magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége most akciót indít teljes tudatában annak a veszedelemnek, mely katasztrófaszerűleg érheti egész vasgyártásunkat s több mint 35 ezer embert fosztana meg kenyerétől, — nem is számítva a vasgyártásra támaszkodó egyéb iparágak bekövetkező megrendülést. Ezt az országos jelentőségű ügyet a Szövetség teljes erővel kezébe vette, s tekintettel arra, hogy a külföld is mindenütt védekezni akar a vasérc kivitele ellen, gyors segítyt kér a magyar kormánytól és törvényhozástól az iránt, hogy vasbányáinknak külföldi vállalkozók által való lefoglalása s vasércünknek kivitele megakadályoztassék. Ezért a Szövetség novelláris törvénynek gyors meghozatalát sürgeti, amely törvény azt mondaná ki, hogy a bányatelek, salakkülmértékek adományozása azon határozott feltételhez köthessék, hogy a vasérc, illetőleg a vassalak a magyar szent korona határain túl nem szállítható s e tilalom kiterjesztessék a korábban adományozott jogosítványokra, melyeknek fejtesét még meg nem kezdték. Ezenkívül a vasúti tarifák megváltoztatását is kéri a Szövetség, mert jelenleg az a helyzet, hogy míg a velünk versenyző osztrák vasipar számára kilométer métermázsánként 0.18 fillérrel szállítják ki a magyar vasat, holott a belföldi fogyasztásra szánt ércet 0.28 fillért kénytelenek ugyanily egységre fizetni. Reméljük, hogy a magyar törvényhozás és a kormány gyors intézkedéssel érvényt szereznek a M. Gy. O. Sz. eme nagyfontosságú iparunk egész jövőjére döntő akciójának.

— **Lovagias ügy.** A fővárosban történt, de elvi jelentőségénél fogva indokoltnak tartjuk említést tenni az alábbi esetről. A „Társadalom Tudományi Társaság” aug. 8-án tartott közgyűlésén dr. Pikler Gyula egyetemi tanár Wolfner Pál állításáról azt mondta: „gyalázatos hazugság”. Az eset részletei a fővárosi lapokból ismeretesek, de a lovagias elintézés módját ér-

dekesnek tartjuk a következőkben ismertetni: Wolfner Pál az nap este a közgyűlésen történtek miatt megbízottai, Gerster Béla és Pompéry Elemér által provokáltatta Pikler Gyulát. Pikler dr. segédei gyanánt Somló Bódog dr. kolozsvári egyetemi tanárt és Jászi Oszkár dr.-t nevezte meg. A két fél megbízottai az est folyamán tárgyaltak, de megegyezésre jutni nem tudtak. Pikler tanár megbízottai arra az álláspontra helyezkedtek, hogy ebből az ügyből kifolyólag nincs helye fegyveres elintézésnek és erről megbízójukat a következő levélben értesítették. „Kedves barátunk! Megbízásodból összejöttünk Wolfner Pál ur megbízottaival, Gerster Béla és Pompéry Elemér urakkal, akik Wolfner Pál ur nevében lovagias elégtételt kértek. E kérelemre teljhatalmu megbízásod alapján a következőket jelentettük ki: Mindenféle párbajnak, mint egy letűnt barbar kor brutális maradványának, elvi ellenségei vagyunk, kötelességünk elvi álláspontunkat ezen a téren is következetességgel s minden társadalmi előítélettel szembeállva, érvényesíteni. Ezen elvi álláspontunkban még csak megerősít az a megfontolás is, hogy közéletünk rettenetes állapotainak egyik nem kicsinylendő okát a párbaj intézményében találjuk. Ugyanis kényelmes eszköz ez nem tetsző kritikának és véleményeknek terrorizmussal való elfojtására, valamint mindenféle piszkos ügy kényelmes és jutányos elintézésére. Ezért van, hogy minden ország maradi osztályai görcsösen ragaszkodnak hozzá és hogy a nép és a szabad gondolat igaz barátai mindenütt mereven visszautasítják; különben is sokkal nagyobb erkölcsi bátorság e régi kárteknő bálványt lerontani, mint a párbaj komédiáját végig játszani. Különösen te, Pikler Gyula, az európaszerte ismert filozófus és előítélet-megdöntő bünt bűnt követnél el nagy ügyünk ellen, ha a gondolkodók elvi magaslatairól gyáván a kaszinó-emberek lovagias útjára tértél. E megfontolások alapján Wolfner Pál urat a független magyar bírósághoz utasítottuk. Fogadd, kedves barátunk, mely tisztelőtlen és ragaszkodásunk nyilvánítását. Jászi Oszkár, Somló Bódog. Ha eként fognák fel a lovagias ügyeket, a barbárkor ostoba maradványa: a párbaj ki lenne küszöbölve a társadalomból.

— **Nagy rémület** volt Petrozsény főutcáján f. hó 9-én, csütörtökön délután 1 órakor. Egy veszett kutya okozta a rémületet, melytől s alá futdosva 7—8 ebet megmárt és egy 7—8 éves fiát. Az utcán járók menekültek előle s a gyepmester az előljáróság rendeltére keresésére indult legényeivel, s elfogta midőn Petrilla felé futott. A véresre marcangolt ebeket az előljáróság azonnal összefogdosztatta s zárálá vettte. Maguk az eb-tulajdonosok is ezt kérték. Igén helyesen. Alig oldatott fel az ebzárlat, már újból elrendelte a szolgabíró. Pár hónap óta alig lehetett kőbor ebet látni az utcákon, már ismét kezdenek hemzsegni. Újabb írtás talán kuszítja a haszontalan, veszedelmes állatokat. Nem árt.

— **Két nagy színesnyomatu kép** nagysága 73×85 cm. az egyik a „Puszták fiai” a szabadság harcban, a másik a „13 aradi vértanúk”-at ábrázolja. Színezet dombrnyomatu képek díszes rámban 40 forint helyet, csak 20 forintért eladó. Megtekinthetők a lap kiadóhivatalába.

Szerkesztői üzenetek.

P. Aloisius. Petrozsény. Amint tapasztalhatja, szívesen látjuk.

Szurdok cím alatt múlt számunkban megjelent tárcában sérelmesnek talált vélekedésről — a cikk írója távol lévén — most nem szólhatunk. Annyit azonban kijelentünk, hogy távol állott szerkesztőségünkől a legkisebb gyanúsító, vagy sértő szándék is.

Felelős szerkesztő: **Zádory Károly.**
Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

5776/906. szám.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A hátszegi kir. járásbíró, mint tkv. hatóság Müller Károly ügyvéd által képviselt Aradi első takarékpénztár végrehajtónak özv. Kohn Jánosné, Kohn Sándor és Kohn Mór végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtónak 8000 kor. tőke, ennek 1905 évi március 22 napjától járó 6% kamatai 7 kor. 95 fillér órási költség 1/3 % váltódíj 156 korona eddigi megállapított peres végrehajtási, valamint a jelenlegi 18 kor. 30 fillér és a még felmerülő költségek iránti követelése kielégítése végett kiskoru Kohn János és Kohn Mór végrehajtást szen-

vedőknek a dévai kir. törvényszék puji kir. járásbíró, területéhez tartozó Kisbaár községi 1 stíjtkvben A. + 1 rdsz.-a Nagy-Baári 71 stíjtkvben A. + 1 rdsz. és a petroszi 223 stíjtkvben A. + 1. 2. 3. 4. 5. 7. + 9. rdsz. alatti ingatlanokra az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 1544 kor. kikiáltási árban a kis-baári ingatlanokra vonatkozólag 1906 évi szeptember 12-én d. e. 9 órakor a Nagy-Baári ingatlanokra vonatkozólag Nagy-Baár község házában 1906 évi szeptember hó 12-én d. e. 9 órakor és a petroszi ingatlanokra vonatkozólag Petrosz község házában 1906 évi szeptember hó 13 napján d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adati meg pedig a petroszi 223 stíjtkvben B. 7. alatt a kis-baári 1. stíjtkvben B. 17. alatt és a nagy-baári 71. stíjtkvben B. 18. alatt Kohn Róza férj. Kohn javára feljegyzett tulajdonjog igénynek az 1881. évi LX. t.-c. 161 §-a a. 3. bek.-ben írt tekintet nélkül.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben, vagy a kormány által ovadék képesnek nyilvánítt értékpapírban, melynek névértéke 2% részéig fogadtatik el csupán a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanúsító árszabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár 1/3 részét az árverés napjától számított 30 nap alatt a másik 1/3 részét ugyanazon naptól számított 60. nap alatt az utolsó 1/3 részét ugyanazon naptól számított 90 nap alatt az árverési napjától járó 5% kamataival együtt a hátszegi m. kir. adóhivatalnál, mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A megállapított árverési feltételek a tkvi. hatóság hivatalos helyiségében ugyiszintén Kis-Baár, Nagy-Paár és Petrosz községek előljárósága házában, vagy a bírói kiküldöttmel megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság.

Hátszeg, 1906. június 20-án.

Csiszér
kir. bíró,

Hirdetmény.

Felsőzsilvölgyi Köszénbánya Társulat társ-ládája tagjai számára egy bábai állást rendszerezit, melyre ezennel pályázat hirdettetik.

Az állás javadalmazása havi 40 korona és szabad lakás. Tartozik a bába az összes társ-ládai tagok nejeit szülés esetén ellátni és az orvos által reabizott teendőket pontosan végezni.

A véglegesítés hat havi próbaszolgálat után fog történni.

Mindazon okleveles szülésznők, kik ez állást elnyerni óhajtják, felszerelt folyamodványai-akat alulírt üzemvezetőséghez f. aug. hó 25-ig annál is inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Felsőzsilvölgyi Köszénbánya Társulat.

Bérbeadó lakás.

Petrozsény központján a Mátyás-
utczában lévő házamban négy szobából,
két konyhából, két kamrából esetleg
három szobából, egy konyhából és egy
kamrából álló lakás szeptember hó 1-től
előnyös feltételek mellett hosszabb időre
bérbevehető. — Az érdeklődők szíves-
kedjenek velem értekezni.

Petrozsény, 1906. július hó.

Gross Herman, Petrozsény.

Cs. kir. szabad.

ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT.

— Alapított 1838. évben. —

Magyarországi Osztály intézője Budapesten: *Báró PODMANICZKY FRIGYES.*

Az „Adria Biztosító Társulat“ folyó évi április 25-én tartotta közgyűlését, a melyen előterjesztett 1905. évi zárszámadások és mérlegek kivonatát itt alant ismertetjük.

Ezen kivonatok a társulat helyzetéről, biztosítéki tőkéiről, nagyterjedelmű működése s munkásságáról hű képet nyújtanak.

Az „Adriai Biztosító Társulat“, mint alant kitüntetve van, 68 évi fennállása alatt kártérítések fejében **564,311.387-91** koronát fizetett, mely tény egymaga is fényes tanubizonytságot nyújt a biztosítás igénybevételének hasznos és üdvös volta felől.

Az „Adriai Biztosító Társulat“ biztosít tűz és villámütés által okozott károk ellen **lak- és gazdasági épületeket, gyárakat, gépeket, bútorkat, arúkkéket, marhaállományt** és elfogad **átalánybiztosításokat** az összes gazdasági berendezésekre, szállítmánybiztosításokat tengeren, folyókon és vasutakon, továbbá **biztosításokat köt az ember életére** különféle módozatok szerint a legutányosabb díjak mellett, valamint biztosítást nyújt **betöréses lopás** ellen.

Azon reményben, hogy t. Cimed biztosításainak eszközésével társulatunkat fogja szerencséseltetni, törekvésünk leend becses megbízásait a legnagyobb méltányossággal, a legolcsóbb díjak mellett teljesíteni s ez által t. Cimed teljes megelégedését kiérdemelni.

Petrozsény, 1906. augusztus hóban.

Kiváló tisztelettel:

Az Adriai Biztosító Társulat Hunyadvármegye képviselője: **SZÜSZER OTTÓ** Petrozsény.

Kivonatok az 1906. évi április hó 25-én tartott közgyűlésben a részvényesek elé terjesztett 1905. évi 67-ik zárszámadásokból.

I. Tűz-, szállítmány és betöréses lopás elleni biztosítási ágazatok.	Korona	fl.	A társulat fennállása óta, azaz 1838 junius 1-től 1905 december 31-ig károk fejében kifizetett	Korona	fl.
1905 január 1-től december 31-ig.			564,311.387-91		
Díjbevétel készpénzben	24,314.494	73			
41.861 félnek kifizetett károk	15,430.116	08			
Díjtartalékok a folyó biztosításokra (a viszontbiztosítások levonásával)	8,143.688	52			
Tartalékok függő károk számára (a viszontbiztosítások levonásával)	1,570.587	69			
II. Életbiztosítási osztály.					
1905 január 1-től december 1-ig.					
Díjbevétel	13,571.525	40			
Kifizetett életjáradékok	603.727	56			
Fizetések esedékessé vált kiházasítási és elérési biztosításokért	737.823	85			
Fizetések 732 haláleset és 531 vegyes biztosításokért	5,891.897	15			
Díjtartékok és díjtartalék az érvényben levő biztosítások számára (a viszontbiztosítások levonásával)	81,520.266	35			
Tartalékok esedékes, de még ki nem fizetett biztosítási tőkék számára (a viszontbiztosítások levonásával)	826.020	37			
			A társulat tőkéi és tartalékai.		
			Alaptőke	8,000.000	—
			Nyeresség-tartaléktőkék	4,000.000	—
			Külön nyereség-tartaléka az életbiztosításoknak	2,000.000	—
			Rendelkezésre álló tartalék	2,078.207	42
			Tartalék az értékpapírok áringadozása számára	4,294.904	63
			Díjtartalék a folyó biztosítások számára az összes ágakban (a viszontbiztosítások levonásával)	89,663.954	87
			Alaptőke és tartaléktőkék összesen	110,037.066	92
			Tárca.		
			A későbbi években esedékessé váló tűzbiztosítási díjak (időbeli díjak) összege	71,874.930	23

VAGYON-KIMUTATÁS 1905 DECEMBER 31-én.

VAGYON	Korona	fl.	TEHER	Korona	fl.
1. Künn levő részvényfizetések	4,800.000	—	1. Részvénytőke	8,000.000	—
2. Készpénzkészletek	428.750	98	2. Nyeremény-tartalék-tőke	3,189.914	53
3. Ingatlanok Budapest, Triest, Bécs, Prága, Milánóban	8,327.150	—	3. Tartalék árfolyamingadozások számára	4,294.904	63
4. Értékpapírok, (ebből 27,673.402 — korona magyar allampapírok és egyéb magyar értékekben)	77,553.125	94	4. Az életbiztosítási osztály külön nyereség-tartaléka ¹⁾	2,000.000	—
5. Váltak tárcája	723.367	18	5. Rendelkezésre álló tartalék	2,300.000	—
6. Hitelintézeteknél, takarékpénztáraknál és bankároknál elhelyezett tőke	8,247.641	61	6. Díjtartalékok	89,663.954	87
7. Jelzálogkölesönök (ebből Budapesten 1,050.000 k.)	4,249.600	—	7. Tartalékok függő károk számára	2,396.608	06
8. Kölesön állami biztosítékkal	1,450.488	52	8. Biztosítottak nyereményrésze	76.290	09
9. Értékpapírokra adott kölesön	29.464	74	9. Társulati tisztviselők nyugdíj és ellátási pénztára	1,786.822	59
10. Életbiztosítási kötvényekre adott kölesönök	7,123.615	84	10. Jubileumi alap tisztviselők leányainak kiházasítására	50.000	—
11. Haszonélvezeti járadékok és tőkék	29.011	18	11. Különféle biztosító-társaságok	2,594.994	12
12. Követelések más biztosító-társaságoknál	2,518.990	13	12. Különféle hitelezők	1,571.489	21
13. Különféle ügynökségek	3,490.291	99	13. Fel nem vett osztalék	5574	—
14. Különféle adósok	512.489	44	14. Az üzletév nyeresége	1,553.435	45
15. Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	—	—			
16. Leltár	—	—			
	119,483.987	55		119,483.987	55

1) Az alapszabályszerű legmagasabb összegre K. 4,000.000.— emeltetett.
2) A nyeremény-tartalékba való átutalás következtében: Kor. 2,078.207-42-re leszállítva.

A cs. kir. szab. Adriai Biztosító Társulat képviselői a társulat kezdeményezése folytán életbe lépett

„Déli“ Jég- és Viszontbiztosító-Társaság

részére, — a mely készpénzben befizetett **300,000.000 korona** alaptőkével rendelkezik, — **jégkár elleni biztosításokat** is elfogadnak a legelőnyösebb feltételek mellett és e tekintetben a leggyorsabban és a legkészségesebben adnak felvilágosításokat.

A cs. kir. szab. Adriai Biztosító Társulat ügynökei az általa alapított

Nemzetközi Baleset ellen biztosító részvénytársaság

részére is fel vannak baltalmazva **baleset és szavatosságbiztosítási** ajánlatokat elfogadni s e tekintetben a legkészségesebben fognak kívánatra felvilágosításokkal szolgálni.